

Direktiv för upprättande av budget och ekonomiplan för åren 2016-2018

265/02.02.00/2015

STF 08.06.2015 § 40

Mer information:

ekonomidirektör Mikael Boström, tfn (09) 5056 228
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Enligt kommunallagen ska fullmäktige före utgången av året godkänna en budget för kommunen för det följande kalenderåret. Samtidigt ska fullmäktige godkänna en ekonomiplan för en planperiod på minst tre år. Budgetåret är planperiodens första år. Stadsstyrelsen ansvarar för beredningen av ekonomiplanen och budgeten.

I samband med att budgeten godkänns ska fullmäktige fatta beslut om kommunens inkomstskattesats och fastighetsskattesatser. Dessa ska meddelas skattestyrelsen kring mitten av november.

Det allmänna ekonomiska läget

Enligt finansministeriets beräkningar (Programmet för kommunernas ekonomi 2016–2019) kommer bruttonationalprodukten att vända till en långsam tillväxt 2015 (0,5 %) och växa med drygt en procent per år under de följande åren. Europeiska kommissionen har dock räknat fram dystrare tillväxtsiffror för Finland.

Ändringen i kommunernas kostnadsnivå har uppskattats till 0,9 % år 2015, 1,3 % år 2016, 1,4 % år 2017 och 1,8 % år 2018 (FM 2.4.2015, Programmet för kommunernas ekonomi 2016–2019).

Hur det nya regeringsprogrammet och framtida politiska beslut påverkar såväl kommunernas ekonomiska situation som det ekonomiska läget i övrigt är saker man för närvarande inte känner till.

Skattefinansiering

Grankullas statsandelsinkomster har minskat med 3,5 miljoner euro från 2012 till 2015 och fortsätter att minska på grund av statsandelsreformen med upp till 2 miljoner euro under de följande åren. År 2016 minskar statsandelarna med ca 1 miljon euro jämfört med 2015.

Stadens skatteinkomster ökade år 2014 exceptionellt mycket, hela 3 miljoner euro eller 5,4 %. För det senaste avslutade skatteåret, 2013, ökade skatteinkomsterna mer (ökning 4,3 %) än skatteavdragen (ökning 2,2 %). De två föregående åren ökade skatteinkomsterna med 3,3 resp. 3,5 %. År 2015 uppskattas skatteinkomsterna öka med ca 3,2 % eller lite under 2 miljoner euro. År 2016 beräknas ökningen bli ca 3,3 % eller 2 miljoner euro. Kommunförbundets prognos från slutet av april stöder dessa beräkningar.

Driftsekonomi

Grankulla stad producerar högklassiga tjänster för sina invånare, vilket också syns i kostnadsnivån, som är högre än genomsnittet. Volymändringarna i de välfärdstjänster som staden producerar är främst beroende av ändringar i befolkningens åldersstruktur. Stadens invånarantal utvecklas gynnsamt (befolkningstabell som bilaga). Enligt prognosen växer de äldsta åldersgrupperna mest, vilket torde höja efterfrågan på hälsovård och äldreomsorg. På grund av att antalen är små kan de faktiska ändringarna i åldersgrupperna avvika betydligt från prognosen. För social- och hälsovårdens del förstoras det befolkningsunderlag som ska ha service av det höga antalet personer från andra kommuner som valt Grankulla hälsostation. Det här höjer kostnaderna men även inkomsterna ökar, eftersom hemkommunen ersätter kostnaderna.

Den långsamma tillväxten i samhällsekonomin samt de allmänna balanseringsåtgärderna i den offentliga ekonomin skapar för kommunerna i gemen och också för Grankulla behov att effektivera verksamheten och höja produktiviteten i serviceproduktionen. Stadens mål för fullmäktigeperioden är att höja produktiviteten i serviceproduktionen med 1,5 % per år. Om ökningen av driftsutgifterna bromsas upp, går det också bättre att öka inkomstfinansieringens andel i de projekt som genomförs under investeringsperioden.

Stadens driftsutgifter ökade år 2014 enligt bokslutet med 5,2 %, när de interna posterna räknas med. Utan interna poster var ökningen 4,8 %. Ökningen överskrider landets medeltal, som enligt förhandsbesked var 0,4 %. Inom samhällstekniken ökade verksamhetsutgifterna med 9,9 % eller ca 1 miljon euro och inom social- och hälsovården med 7,5 % eller drygt 2 miljoner euro. Ökningen inom samhällstekniken var planerad, eftersom samhällstekniken trots den underskred sin budget för verksamhetsutgifternas del. Social- och hälsovårdens överskridning var däremot inte planerad, utan budgeten som helhet och också den ändrade budgeten överskreds. Överskridningen föranleddes av framför allt socialservicen (19 %) och berodde främst på köpta tjänster och specialistsjukvård (9 %). I verksamhetens natur ingår den försvårande faktor med avseende på planering och utfallsbedömning att kostnadsutvecklingen i specialistsjukvården och socialservicen inte är jämn under året, utan överraskande, helt oförutsedda kostnadseffekter kan uppstå till och med just före årsskiftet. Också effekterna av utjämnningssystemet för dyr vård och andra omständigheter som påverkar HNS totala kostnader klarnar först efter årsskiftet. Planeringen av ramen för social- och hälsovården försvårades år 2014 av att det var svårt att förutspå konsekvenserna av 48 § i hälso- och sjukvårdslagen. Trots det var ramöverskridningarna små, när det gäller social- och hälsovårdens egen verksamhet, och kostnadsutvecklingen var måttlig: kostnadsökning i resultatområdet för hälsovård ca 4 %, äldreomsorg ca 3 % och mun- och tandvård 0 %.

Den allmänna kostnadsnivån i kommunsektorn antas stiga med 0,9 % år 2015, 1,3 % år 2016, 1,4 % år 2017 och 1,8 % år 2018 (finansministeriet 2.4.2015, Program för kommunernas ekonomi 2016–2019).

Mångsidiga tjänster för äldre koncentreras till Villa Breda-området: förebyg-

gande service som stöder hemmaboendet, hemvård och vård dygnet runt. Centralisering av verksamheten gagnar också ekonomin; exempelvis kan anställda vid behov förflytta sig smidigt från den ena enheten till den andra. När området blir färdigt, återvänder de anställda på Villa Breda åldringshem och servicecenter som arbetar med evakueringsuppgifter till Villa Breda, dygnet-runt-verksamheten på vårdhemmet Anemone flyttar till nybyggnaden, och den sjukhuservice som motsvarar verksamheten på hälsocentralens vårdavdelning Ekkulla köps av Esbo nya sjukhus. Utöver de anställda som flyttar från andra enheter behövs ingen ny personal på Villa Breda-området.

I samband med budgetberedningen gör sektorerna upp en kalkyl, beaktande även pensioneringarna, över den förväntade utvecklingen av personaldimensioneringen under planperioden. Kalkylen ska också innehålla en uppskattning av personalvolymen och kompetensen i förhållande till verksamheten och till målen för serviceproduktionen. Vid personalplaneringen beaktas, förutom eventuell lagstadgad dimensionering, jämförelser inom regionen. Arbetsfördelningen mellan olika yrkesgrupper bör också ägnas uppmärksamhet. Samtidigt granskas verksamheten ur jämlikhets- och likabehandlingssynvinkel samt med avseende på jämställdhet mellan kvinnor och män.

En befolkningsprognos, resultaträkning och finansieringskalkyl delas ut som **bakgrundsmaterial**.

Investeringar

I samband med ekonomiplanen görs ett investeringsprogram upp för perioden 2016–2020. Åren 2013 och 2014 blev avskrivningarna större än årsbidraget, vilket ledde till att räkenskapsperiodens resultat blev negativt för båda åren. Årsbidraget bör under planperioden vara i medeltal minst 8 miljoner euro för att ekonomin ska klara de avskrivningar som investeringarna medför. Staden har beräknats få 6,6 miljoner euro inkomster från markförsäljning år 2015, och motsvarande uppskattning för 2016 är 8,3 miljoner euro.

Stadens reguljära årliga investeringsbehov utgör ca 3 miljoner euro/år. Här ingår underhållsreparationer av byggnader, ändringsarbeten på trafikleder och allmänna områden samt köp av maskiner, utrustning och IT-system.

I det investeringsprogram som godkändes 2014 ingår utöver de reguljära investeringarna också övriga projekt för totalt 28 mn euro för 2015–2018. Av dessa står tillbyggnaden av Villa Breda för mer än hälften, 15 mn euro. Dessutom godkände fullmäktige 16.3.2015 tilläggsanslag för 2015 på sammanlagt 3,5 mn euro genom överföring av oanvända investeringsanslag från 2014. Stadens sedvanliga inkomstfinansiering räcker inte till för genomförande av investeringsprogrammet, även om markförsäljningen utfaller enligt beräkning. Som det nu ser ut, behöver staden i år låna på 5 miljoner euro, och år 2016 4 miljoner euro till. Lånestocken uppgår då till 9 miljoner euro. Om markförsäljningen inte utfaller enligt planen, ökar behovet av lån ytterligare.

För bygginvesteringar ska det alltid finnas en godkänd behovsutredning in-

nan man kan ta med planeringsanslag för projektet i investeringsprogrammet (Direktiv för genomförande av investeringsprojekt, STF 1.2.2010 § 4).

Utifrån dessa grunder har stadsstyrelsen 27.5.2015 fastställt följande riktlinjer för upprättande av budgeten för 2016 och ekonomiplanen för åren 2016–2018:

1. För driftsekonomidelen har styrelsen godkänt de sektorspecifika ramar för inkomster och utgifter som finns i **bilagan**.

Beredningen av ramarna har utgått från bokslutet 2014 och budgeten 2015. Av sektorerna har begärts information om kommande väsentliga förändringar, och dessa har beaktats i beredningen. Dessutom har man beaktat befolkningstillväxten och de beräknade ändringarna i kommunernas kostnadsnivå i enlighet med finansministeriets prognos (1,3 % år 2016, 1,4 % år 2017 och 1,8 % år 2018; finansministeriet 2.4.2015, Program för kommunernas ekonomi 2016–2019) samt effektiveringen om 1,5 % inom sektorerna.

2. Vid fastighetsbeskattningen tillämpar staden de nedre gränserna för skattesatserna. Den allmänna fastighetsskattesatsen är 0,8 procent, skattesatsen för byggnader som används för stadigvarande boende från 0,37 procent och skattesatsen för obebyggda byggplatser 2,3 procent.
3. Beräkningen av kommunalskatteinkomsterna utgår från den nuvarande skattesatsen på 16,5 procent.
4. Stadens verksamheter bör under de närmaste åren organiseras så att det totala antalet anställda inte växer, om det inte går att påvisa att det behövs för att uppfylla servicebehovet.
5. Nya projekt kan inte genomföras under planperioden på något annat sätt än genom att redan godkända projekt skjuts fram till 2020 eller verkställs efter planperioden.

I samband med budgeten godkänner fullmäktige också stadens utvecklingsstrategi. Strategin för den pågående perioden grundar sig dels på de insatsområden som lyftes fram på fullmäktiges strategiseminarium i april 2013 och som är viktiga för beslutsfattandet under fullmäktigeperioden, dels på åtgärder som ofta är tväradministrativa. Sektorerna bearbetar och preciserar sina mål för budgetåret på ovan nämnda basis.

Då styrelsen fastställde ovanstående direktiv uppmanade den samtidigt sektorerna att vidta åtgärder för att minska driftsutgifterna under innevarande år 2015.

STS:

Fullmäktige antecknar för kännedom direktiven för upprättande av budgeten för 2016 och ekonomiplanen för åren 2016–2018.

.....

Ekonomidirektören redogjorde för ramberedningen som görs sektorvis.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.